

URBAIN NAERT

Urbain Naert was als doorgewinterde volks- en heemkundige sinds een aantal jaar een enthousiast en gedreven bestuurslid van de Bond van de West-Vlaamse Volkskundigen.

Dankzij zijn inzet en kunde maakte hij *Mengelmaren* tot wat het nu is, een vlot leesbaar en actueel overzicht van wat West-Vlaanderen aan volkscultuur te bieden heeft.

Aan hem en zijn zoon danken we onze laatste studiedag, tentoonstelling en volkse optocht rond de begrafenis van het hespenbeen. Een volkscultureel evenement dat ruime bijval genoot en door iedereen die het meemaakte fel gesmaakt werd. Met het plotse overlijden van Urbain verliest de Bond van de West-Vlaamse Volkskundigen een dierbare vriend en pijler van de volkscultuur in West-Vlaanderen. Wij hopen zijn plannen voor een verdere uitbouw van onze Bond, die hem heel dierbaar was, als huldebetoon te verwezenlijken.

Danny Vanlooche

PATRICIA VANSUMMEREN (NEERPELT 1958 - ANTWERPEN 2001)

Totaal onverwacht (zie ook *Mores* 2 (2001) 4, p. 2) bereikte mij het bericht dat Patricia Vansummeren overleden was.

De tragische omstandigheden van dit bruuske afscheid doen veel vragen rijzen. Wat is er precies gebeurd? Hoe is het zover kunnen komen? En niemand van de collega's die de laatste dagen nog contact met haar had gehad, was iets opgevallen. Nu dit drama een feit is, moeten we haar wil aanvaarden en zelfs respecteren. Deze onbegrijpelijke finale staat evenwel haaks op haar joviale omgang in het dagelijks leven. Wie haar weinig benijdenswaardige carrière in het raderwerk van het Antwerpse stedelijk bedrijf vele jaren heeft gevolgd, tracht enigszins het uitzichtloze van haar situatie te vatten.

Met het heengaan van Patricia verliest de volkskunde in Vlaanderen niet alleen een competente collega, maar tevens iemand die steeds bereid was tot loyale medewerking en daadwerkelijke hulp. (Veel te) bescheiden als ze was, had ze het in Antwerpen niet gemakkelijk om haar "mannetje" te staan en overeind te blijven. Samen met het personeel van het Volkskundemuseum bleef ze, niettegenstaande alles, erin geloven, en heeft ze de laatste jaren zonder veel spektakel schitterende projecten gerealiseerd. De tentoonstellingen 'Droomwereld van poppen' (17 december 1994 - 31 maart 1995) en 'Van mannekenblad tot stripverhaal - Kinderprenten van Brepols' (15 november 1996 - 3 maart 1997) in haar Volkskundemuseum, waren telkens een succes.

De uitstekende degelijke publicaties met gelijknamige titels, die naar aanleiding van die tijdelijke exposities onder haar naam verschenen, getuigen van vakmanschap en wetenschappelijke ernst. Bovendien zijn het zeer verzorgde uitgaven met grote informatieve waarde. Haar laatste groot project was de tentoonstelling 'Poesje-, poppen- en figurentheater te Antwerpen' (19 december 1997 - 19 april 1998), die eveneens vergezeld was van een gelijknamig geïllustreerd boek, waaraan een schare experts hebben meegewerkt. Door dit geslaagde initiatief kwamen de Neus, de Schele en de Bult, typische Antwerpse poppenfiguren, maandenlang in de kijker te staan. Wie deze merkwaardige producties op een rij zet en aandachtig bekijkt, komt onder de indruk van Patricia's werkkraft, gedrevenheid en inzet. Dit allemaal ten bate van de Antwerpse volkscultuur...

Twintig jaar geleden had ik het genoegen Patricia Vansummeren te leren kennen. Als kunsthistorica volgde ze aan de K.U. Leuven de cursus "Europese volkskunst". Een jaar later, in 1981, studeerde ze af met een licentiaatsverhandeling over *De Limburgse bedevaartvaantjes - Een kunsthistorische en volkskundige bijdrage* (2 vol.). Daarover heb ik gerapporteerd in *Volkskunde* 83 (1982) 2, p. 46-47. Naar aanleiding van het 75-jarig bestaan van het Volkskundemuseum heeft ze in 1983 haar parate kennis uitgewerkt in een eerste zelfstandige tentoonstelling, gewijd aan 'Bedevaartvaantjes uit de provincies Antwerpen en Limburg' (18 februari - 3 juli 1983). Haar eigen onderzoeksresultaten heeft ze dus meteen getoetst aan de Antwerpse situatie; een duidelijk bewijs dat Patricia niet bij de pakken bleef zitten, maar van meet af aan haar onderzoeksgebied met kennis van zaken en met succes wou uitbreiden. Vanaf het begin van haar carrière in het Volkskundemuseum heeft ze bewezen uit heel goed hout gesneden te zijn. Helaas is sterk hout niet alleen buigzaam, maar na verloop van tijd zelfs breekbaar...

Abrupt afscheid moeten nemen van een collega met een groot hart voor haar job, is niet eenvoudig. Patricia was immers veel meer dan consulent wetenschappelijk werk aan het Volkskundemuseum van Antwerpen. Haar wetenschap en dienstbaarheid deelde zij gul in volgende hoedanigheden: als lid van de raad van beheer van het Vlaams Centrum voor Volkscultuur; lid van de Provinciale Commissie voor Geschiedenis en Volkskunde; lid van de Redactieraad van het tijdschrift *Volkskunde*; lid van de stuurgroep Volkskunde in Belgisch- en Nederlands Limburg. Voor dit alles moeten we haar dankbaar zijn en haar naam eerbiedig opnemen in het collectief geheugen van de Vlaamse volksculturele sector.

Namens de raad van beheer, de algemene vergadering en het personeel van het Vlaams Centrum voor Volkscultuur vzw betuig ik aan haar echtgenoot Rob De Beer en de hele familie mijn innige deelneming.

Stefaan Top